

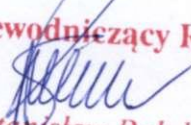
UCHWAŁA Nr XXX/223/13
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM

z dnia 28 lutego 2013r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sępólno
Krajeńskie na lata 2013-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 ze zm.) uchwała się, co następuje:

- §1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sępólno Krajeńskie na lata 2013-2015 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Stanisław Rohde

RADCA PRAWNY

Piotr Falaier

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr XXX/223/13
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 28 lutego 2013r.

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sępólno Krajeńskie jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie zespołu planowanych działań.

Skuteczna pomoc dla rodziny oraz ochrona dzieci może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię Komisji Statutowej i Pomocy Społecznej Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

Przewodniczący Rady

Stanisław Rohde

*Przewodniczący Rady
Stanisław Rohde*

Załącznik do Uchwały Nr XXX/223/13
Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 28 lutego 2013r.

Gminny Program

Wspierania Rodziny

w Gminie Sępólno Krajeńskie

na lata 2013 - 2015

Sępólno Krajeńskie 2013

Spis treści	Str.
1. Wprowadzenie	2
2. Pojęcie rodziny	2
3. Diagnoza – stan problemu	4
4. Cele programu	9
5. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015	10
6. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015	10
7. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015	10
8. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Sępólno Krajeńskie	12
9. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015	13
10. Monitoring przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015	13

I. Wprowadzenie

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały podzielone kompetencje między samorządy gmin i powiaty. Do zadań własnych gminy należy praca z rodziną biologiczną, natomiast pieczę zastępczą organizuje powiat.

Według obowiązującego stanu prawnego, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań zmierzających do zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieci w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców „Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej” (art. 2 ust. 3 w/w Ustawy).

Podstawa prawna tworzenia gminnego programu wspierania rodziny:

art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny spójny jest z:

1. Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2007 – 2013 przyjętą Uchwałą Nr XIII/83/07 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 25 października 2007r.,
2. Kujawsko-Pomorskim Programem Wspierania Rodziny przyjętym Uchwałą Nr XLVIII/741/06 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 sierpnia 2006r.
3. Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2009 roku, Nr 175, poz. 1362 ze zm.)

II. Pojęcie rodziny

Rodzina to najważniejsza podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka.

Zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej w dnia 12 marca 2004r. „Rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Władza rodzicielska to obowiązki i uprawnienia rodziców względem dzieci. Najsurowszym środkiem ingerencji w sprawowanie władzy jest jej pozbawienie przez sąd.

W przypadku gdy władza jest nieprawidłowo sprawowana, sąd może zdecydować o jej ograniczeniu, zawieszeniu lub pozbawieniu.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się odpowiednio rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko czuje się bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie. Rodzina ma ogromne znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka, które jest całkowicie uzależnione od świata dorosłych. Rodzina pozostaje dla ogromnej większości dzieci i dorosłych podstawowym zespołem wspólnoty życia. Dla wielu dom staje podporą emocjonalną, ostoją bezpieczeństwa psychicznego. Rodzina kształtuje postawy, kieruje poznawanie przez dziecko procesów przyrody i kultury, zjawisk i faktów otaczającego świata. Wraz z rozwojem dziecka zmienia się też mechanizm identyfikacji. Dominuje głównie świadomy wybór i decyzja. Jeśli rodziców łączy z dziećmi żywa więź emocjonalna wiek nastolatka nie potrafi zaburzyć porozumienia między nimi oraz zaprzepaścić tego, czego go nauczyli.

Jednakże współczesna rodzina jest poddawana presji czynników wewnętrznych i zewnętrznych i ulega często naciskowi i przestaje funkcjonować w sposób prawidłowy.

Istnieją różne formy rodziny, rozróżniane według odmiennych kryteriów:

- a. formalnego lub nieformalnego związku cywilnego stanowiącego trzon rodziny:
  - o najczęściej małżeństwa mogącego mieć charakter monogamii lub poligamii,
  - o konkubinatu,
  - o związku partnerskiego,
- b. dziedziczenie w rodzinie może być patrylinearne, matrylinearne lub bilateralne;
- c. rozkład władzy w rodzinie może mieć charakter matriarchalny, patriarchalny lub partnerski;

Współczesne społeczeństwa wykształciły tzw. alternatywne formy rodziny takie jak:

- a. rodzina niepełna,
- b. rodzina zastępcza,
- c. rodzina zrekonstruowana,
- d. rodzinny dom dziecka.

Jan Paweł II w „Liście do rodzin” napisał: „Naród prawdziwie suwerenny i duchowo mocny jest zawsze złożony z mocnych rodzin: rodzin świadomych swego powołania i posłannictwa w dziejach” (Jan Paweł II List do rodzin).

Współczesna rodzina nie ma już monopolu wychowawczego. Dzieci i młodzież są w znacznie większym stopniu niż dawniej wychowywane przez szkołę, ośrodki publicznej rekreacji, organizacje młodzieżowe. Pozostaje nadal duże, charakterystyczne dla naszych czasów, oddziaływanie prasy, książki, radia, telewizji i filmu. Jednak mimo wszystkich

tych wpływów funkcja rodziny w kształceniu postaw i osobowości dziecka pozostaje nadal niezwykle ważna i istotna.

Należy podjąć prawidłowo ukierunkowaną pracę z rodziną biologiczną, aby zapobiec rozerwaniu więzi rodzinnych i zabranii dzieci z domu rodzinnego. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich dostępnych i możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Podsumowując wychowanie zależy zarówno od wpływów i ścisłej współpracy instytucji specjalnie powołanych przez społeczeństwo do realizacji zadań wychowawczych oraz w dużej mierze od rodziny jak i środowiska społecznego wychowanków.

III. Diagnoza - stan problemu

Gmina Sępólno Krajeńskie położona jest w województwie kujawsko – pomorskim, w powiecie sępoleńskim, graniczy z Gminami: Tuchola, Kęsowo, Kamień Krajeński, Lipka, Więcbork, Sośno, Gostycyn. Siedzibą władz samorządowych gminy Sępólno Krajeńskie jest miasto Sępólno Krajeńskie.

Gminę Sępólno Krajeńskie zamieszkuje 16.105 osób (dane z Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta w Sępólnie Krajeńskim stan na dzień 31.12.2012r.)

- obszar miejski zamieszkuje 9.194 osób,
- obszar wiejski zamieszkuje 6.911 osób.

Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, która nie zaspokaja niezbędnych społecznych i psychicznych potrzeb swoich członków, która nie potrafi rozwiązywać własnych problemów, sytuacji kryzysowych przez co nie jest w stanie wypełniać swoich funkcji. Przyczyny dysfunkcji są różne, zazwyczaj należą do nich: przemoc, uzależnienie, ubóstwo, bezrobocie. Atmosfera w takiej rodzinie jest cały czas napięta, wszystko jest narzucane, nie można wyrażać swoich myśli, pragnień, uczuć. Najwięcej szkód w takich rodzinach ponoszą dzieci, które narażone są na szereg negatywnych emocji. Dzieci boleśnie odczuwają odrzucenie i wyobcowanie uczuciowe. Rodziny dysfunkcyjne stwarzają dla małych dzieci ogromne zagrożenie.

Należy pamiętać, że więzi rodzinne są zawsze bardzo silne i to nawet w rodzinach patologicznych. W podświadomości każdego człowieka tkwi obawa przed utratą fundamentu, gruntu, jaki stanowi rodzina. Dzieci z domów dziecka, ludzie samotni, porzuceni, często oddaliby wszystko, zgodziliby się na poniżanie i okropne warunki socjalne byle tylko mieć rodzinę. Nieletni potrzebują prawidłowych wzorców, kiedy nie dostarcza ich matka, ojciec czy opiekun są zmuszone szukać ich gdzieś indziej.

To poszukiwanie może niekiedy zakończyć się tragicznie, gdyż pozbawione miłości dziecko, przejmie pierwszy napotkany wzór, często niewłaściwy.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w ramach wykonywania swoich obowiązków zawodowych podejmują działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych, które borykają się z różnorodnymi problemami. Główne problemy to m.in: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przemoc, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Działania te przede wszystkim zmierzają do przywrócenia rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania swoich ról, na zmianie negatywnych zachowań oraz poszukiwaniu rozwiązań w trudnych sytuacjach. Rodzinom, które nie są w stanie poradzić sobie w sytuacjach kryzysowych, nie wiedzą jak poradzić sobie z problemem udzielanie jest poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, rodzinne).

Poniżej przedstawione są najczęstsze powody dla których wymagana jest interwencja w pomocy społecznej (2011r. i 2012r.)

Powody przyznania pomocy w latach 2011-2012

Tabela nr 1

Powody trudnej sytuacji życiowej	2011 rok		2012 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	343	1111	294	901
Bezdomność	9	9	16	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	96	56	334
w tym : wielodzietność	16	71	34	220
Bezrobocie	407	1371	358	1202
Niepełnosprawność	273	802	249	743
Długotrwała lub ciężka choroba	286	854	242	712
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	22	105	34	146
Przemoc w rodzinie	23	100	31	100
Alkoholizm	62	174	77	181

źródło: opracowania własne MPiPS-03-R

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym poszukiwaniem pracy zarobkowej ważną kwestią społeczną naszej gminy, jak również całego powiatu sępoleńskiego pozostaje nadal bezrobocie. Na dzień 30 listopada 2012r. stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 23,30% (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sępólnie Krajeńskim).

Ubóstwo jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników jak: przemoc, alkoholizm, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Opisane powyżej problemy często prowadzą do nieradzenia sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Zdefiniowane problemy rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie adresatów, kierunków działań oraz priorytetów do realizacji programu na najbliższe trzy lata.

Pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zdarzają się sytuacje, że zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Nie wystarczy samo zaangażowanie pracowników socjalnych, w całym procesie bardzo ważna jest współpraca rodziny oraz ich postawa nastawiona na zmiany. Ustawa o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej (art. 32 w/w ustawy). Piecza zastępcza ma być sprawowana nie tylko w przypadku, gdy rodzicom władza rodzicielska została odebrana, ograniczona bądź zawieszona. Ma być ona sprawowana w każdym przypadku niemożności zapewnienia przez rodziców opieki i wychowania dzieci. Zatem również w przypadkach gdy nie zachodzą zmiany we władzy rodzicielskiej rodziców i ich władza nad dzieckiem jest pełna.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej,
2. instytucjonalnej.

Do rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinne domy dziecka.

Natomiast do instytucjonalnej pieczy zastępczej należą: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Finansowanie zadań wynikających z ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określone jest między powiatem, a gminą przy czym zgodnie z art. 191 ust. 9: ustawy "W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej”.

Natomiast art. 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny określa: „W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości”:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 3) 50% w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym”.

Liczba rodzin, gdzie występowało zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Tabela nr 2

2011 rok		2012 rok	
Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
25	70	30	82

źródło: opracowanie własne OPS w Sępólnie Krajeńskim.

Liczba dzieci z terenu gminy Sępólno Krajeńskie umieszczonych w pieczy zastępczej do 2011 roku

Tabela nr 3

	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
Rodziny zastępcze:	
a. spokrewnione	14 dzieci
b. niespokrewnione	6 dzieci
Placówki opiekuńczo –wychowawcze	25 dzieci

źródło: opracowania własne na podstawie danych uzyskanych z PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku

Analiza powyższych danych wskazuje, iż istotne jest podjęcie odpowiednich rozwiązań, które zminimalizują problem i będą miały charakter prewencyjny i profilaktyczny. Na terenie funkcjonowania tutaj Ośrodka problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest bardzo widoczny.

Jednym z nowatorskich rozwiązań jakie wprowadziła ustawa jest dodanie do systemu pomocy społecznej funkcji asystenta rodziny. Szerokie spektrum działań stojących przed asystentem rodziny podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci wyłącznie pracy socjalnej. Wykonywanie obowiązków pracownika socjalnego na

terenie gminy, w której wykonuje pracę nie może być łączona z funkcją asystenta rodziny.

Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci.

Jego głównym zadaniem będzie niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców.

Asystent rodziny ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy (zatrudnienie w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy albo umowy o świadczenie usług) powinien być dostosowany do realnych potrzeb rodziny. Praca asystenta rodzinnego ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin - mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych (pomaga w wyrobieniu dokumentów, przygotowaniu pism urzędowych, uzyskaniu zasiłku celowego i ubezpieczenia zdrowotnego, nawiązaniu kontaktu z pracownikami socjalnymi, poradnikami specjalistycznymi i konsultantami prawnymi, towarzyszy w kontaktach z odpowiednimi instytucjami itp.). Ponadto pomaga też w rozwiązaniu problemów psychologicznych podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej, stara się łagodzić ewentualne konflikty z sąsiadami i rodziną. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, ukierunkowanie w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu wskazanym przez rodzinę. Należy podkreślić fakt, iż asystent rodziny nie pracuje jedynie z rodzinami biologicznymi mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze i zagrożonymi odebraniem dziecka, ale również z rodzinami, którym ograniczono już prawa rodzicielskie poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy również:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;

4) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się z działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

5) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Lokalny system wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej aby przynosił pożądane efekty musi szczególny nacisk kłaść na profilaktykę oraz prace z rodzina biologiczną.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia, w szczególności:

- organizowanie czasu wolnego dzieciom,
- wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- pomoc w nauce,
- wskazówki dotyczące wychowania dzieci,
- oraz wydawałoby się oczywistych dla rodzin czynności takich jak: nauka gotowania, sprzątania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z powyższą rodziną zawarta jest umowa, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy zgodnie z art. 29 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny. Umowę zawiera wójt lub kierownik ośrodka pomocy społecznej do tego upoważniony (art. 31 ust.1 i 2 ustawy).

IV. Cele Programu

Cel główny

Stworzenie systemu wsparcia rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin.
2. Zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

3. Szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez wprowadzenie w rodzinie asystenta rodziny.
5. Wzrost społecznej świadomości roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.

V. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

1. Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem i niedostosowaniem społecznym.
2. Rodziny przeżywające trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Rodziny gdzie występuje przemoc i alkoholizm.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

VI. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

1. Ograniczenie liczby dzieci trafiających do instytucjonalnych form pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie współpracy różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych.
3. Podniesienie kwalifikacji zawodowych zatrudnionych asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz samokształceniu.
4. Objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich u rodzin objętych asystenturą.

VII. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 został przedstawiony w formie poniższej tabeli.

Tabela nr 4

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny	OPS	lata 2013-2015	Liczba rodzin
2.	Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	OPS, ROPS Toruń	lata 2013-2015	Liczba szkoleń, kursów, warsztatów, liczba

				uczestników
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego m.in. pedagogicznego, prawnego, psychologicznego	OPS, Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy OPS w Sępólnie Krajeńskim, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sępólnie Kraj., Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim	lata 2013-2015	Liczba konsultacji, liczba osób, które skorzystały z porad
4.	Stała współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny poprzez organizację spotkań, konsultacji	OPS	lata 2013-2015	Liczba spotkań, konsultacji, liczba uczestników
5.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności poprzez tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	Burmistrz Sępólna Krajeńskiego, OPS	lata 2013-2015	Liczba rodzin wspierających
5.1	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z uwagi na realizację pomocy przez rodziny wspierające	Gmina Sępólno Krajeńskie, OPS	lata 2013-2015	Liczb rodzin wspierających
5.2	Organizacja i finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających	Gmina Sępólno Krajeńskie, OPS	lata 2013-2015	Liczba szkoleń dla rodzin wspierających
6.	Współfinansowanie zgodnie z ustawą pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Sępólno Krajeńskie, OPS	lata 2013-2015	Liczba umieszczonych dzieci
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz zapewnienie w niej miejsc dla dzieci – Świetlica Terapeutyczna	Gmina Sępólno Krajeńskie, OPS	lata 2013-2015	Liczba dzieci, ilość miejsc
8.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub zagrożonych kryzysem	OPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	lata 2013-2015	Liczba monitorowanych rodzin

VIII. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Sępólno Krajeńskie

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim,
2. Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy OPS w Sępólnie Krajeńskim,
3. Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim,
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający przy OPS w Sępólnie Krajeńskim,
5. Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim,
6. Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim,
7. Placówka wsparcia dziennego – Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim,
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim,
9. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Krajeński Ośrodek Rehabilitacji Terapii Uzależnień od Alkoholu i Narkotyków oraz Profilaktyki "JANTAR" w Sępólnie Krajeńskim,
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim,
11. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne SPAMED w Sępólnie Krajeńskim,
12. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Doktor” w Sępólnie Krajeńskim,
13. Zespół Diagnostyczno-Leczniczy Bonus-Plus w Sępólnie Krajeńskim,
14. Stowarzyszenie „DOROŚLI-DZIECIOM” w Sępólnie Krajeńskim oraz inne stowarzyszenia.
15. Zespół Szkół nr 1 w Sępólnie Krajeńskim
16. Zespół Szkół nr 2 w Sępólnie Krajeńskim,
17. Zespół Szkół nr 3 w Sępólnie Krajeńskim,
18. Zespół Szkół w Lutowie,
19. Zespół Szkół w Wałdowie,
20. Zespół Szkół Licealnych w Sępólnie Krajeńskim,
21. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sępólnie Krajeńskim,
22. Szkoła Podstawowa w Wiśniewie,
23. Szkoła Podstawowa w Zbożu,
24. Szkoła Podstawowa w Zalesiu,
25. Gminne Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Sępólnie Krajeńskim,
26. Gminne Przedszkole nr 2 „Bajka” w Sępólnie Krajeńskim,
27. Miejski Ludowy Klub Sportowy „Krajna” w Sępólnie Krajeńskim,
28. Świetlice wiejskie,
29. Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim.

IX. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. Środki własne gminy:
  - a. zaplanowane na dany rok budżetowy,
2. Dotacje z budżetu państwa.
3. Środki unijne.

X. Monitoring przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim będzie corocznie przedkładał sprawozdanie z realizacji programu i osiągniętych efektów w rocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę i analizę skuteczności podejmowanych działań.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
3. Komendą Powiatową Policji,
4. Placówkami oświatowymi i kulturowymi,
5. Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego,
6. Zakładami Opieki Zdrowotnej,
7. Organizacjami pozarządowymi,
8. Asystentami rodziny oraz rodzinami wspierającymi.

Przewodniczący Rady

Stanisław Rohde